

Stop de nachtvluchten!

Coronacrisis geeft ruimte om nachtvluchten te stoppen of te verplaatsen naar de dag.

5 oktober 2020

Auteurs:

Sijas Akkerman

Thijs Maartens

Tim de Vrijer

Inhoudsopgave

1 Samenvatting.....	3
2 Aanleiding.....	3
3 Opvallend veel nachtvluchten.....	4
4 De Cijfers	4
5 Eén nacht inzichtelijk gemaakt.....	2
6. Oproep: houd de randen van de nacht stil!	3
7. Bronnen	4
Bijlage 1 – Vluchten nacht 13-14 augustus	5

1 Samenvatting

In augustus van dit jaar vonden er op Schiphol 1883 nachtvluchten plaats. Dat is 55 procent van het aantal in dezelfde periode in 2019. Daarmee stijgt het aantal nachtvluchten procentueel sneller dan het aantal vluchten overdag. De slaap van bewoners onder de vliegroutes wordt gemiddeld 60 keer per nacht verstoord.

Dit is in tegenspraak met eerder gedane beloftes door verkeersminister Cora van Nieuwenhuizen en Schiphol om de geluidshinder in de nacht met prioriteit te verminderen. Bovendien ging het in augustus om 839 Europese vakantievluchten (Point To Point bestemmingen). Vluchten die – zeker in coronatijd - gevaarlijk of overbodig zijn of die prima overdag gevlogen kunnen worden omdat er voldoende ruimte is op Schiphol.

In augustus hadden 353 Transit vluchten in de nacht een Europese bestemming. Ook hiervoor geldt in onze ogen dat deze vluchten van de nacht naar de dag verplaatst kunnen worden. Zeker vanwege het beperkt aantal intercontinentale vluchten waarop aansluiting wenselijk is en de ruimte om te vliegen overdag.

Opgeteld hadden in augustus dus 1192 nachtvluchten (Point To Point en Transit samen) een Europese bestemming.

Natuur en Milieufederatie Noord-Holland roept Van Nieuwenhuizen, Schiphol, KLM, Transavia, TUI, Corendon en Easyjet dan ook op nachtvluchten binnen Europa (vrachtluchten uitgezonderd) te stoppen of eventueel te verplaatsen naar de dag!

2 Aanleiding

In juni 2020 presenteerde Natuur en Milieufederatie Noord-Holland (MNH) de notitie '[Bewaar de Rust](#)'. In deze notitie deed MNH de oproep aan Minister van Infrastructuur en Waterstaat Cora van Nieuwenhuizen en de 56 wethouders van de schipholgemeenten om het aantal vluchten van en naar Schiphol blijvend te verlagen na de coronacrisis. MNH deed deze oproep omdat door de coronacrisis de vraag naar vluchten wereldwijd tot ten minste 2023 substantieel lager zal zijn (SEO, 2020). Uit deze notitie bleek ook dat bewoners door het aanzienlijk gedaalde volume veel minder geluidhinder ervaren – juist ook in de nacht.

Inmiddels is de luchtvaart weer gedeeltelijk opgestart.¹ MNH vangt van omwonenden op dat de hinder ook weer is toegenomen, vooral in de nacht. Naar aanleiding van deze klachten heeft MNH de heropstart van het aantal nachtvluchten in kaart laten brengen door To70.

¹ Zie de wekelijkse 'heropstart' factsheet van Bewoners Aanspreekpunt Schiphol (BAS)

3 Opvallend veel nachtvluchten

Uit onderzoek van To70 blijkt dat het aantal nachtvluchten op Schiphol in augustus weer is gegroeid naar 1883. Dat is 55% van het aantal nachtvluchten ten opzichte van 2019. Tijdens de 'lockdown' begin dit jaar daalde het aantal nachtvluchten tot 20 per nacht. In augustus was dit opgelopen tot 61 vluchten per nacht. Opvallend is dat hiermee de opstart van nachtvluchten procentueel harder gaat dan de opstart van het aantal vluchten overdag.

Van alle nachtvluchten in augustus werden er 943 uitgevoerd door budget airlines (Transavia en TUI), veelal naar vakantiebestemmingen in Zuid-Europa. 596 vluchten werden uitgevoerd door nationale carriers. Dit zijn internationale vluchten naar grote hubs, maar ook Europese vluchten van KLM die overstappers naar Amsterdam brengen. Het leeuwendeel van de nachtvluchten (93%) vond plaats in de randen van de nacht: tussen 23:00-01:00 en tussen 05:00-07:00 (To70, 2020). Van de nachtvluchten in augustus werd 71% uitgevoerd door KLM en dochterbedrijf Transavia.

De snelle opstart in de nacht is opvallend omdat er overdag nog genoeg ruimte is om vliegtuigen te laten vliegen. Bovendien heeft verkeersminister Cora van Nieuwenhuizen uitgesproken juist nachtvluchten te willen beperken².

In deze notitie stelt MNH voor om de randen van de nacht vrij te maken en de nachtvluchten op dit moment te beperken tot vrachtluchten en noodzakelijke intercontinentale vluchten. Vakantievluchten kunnen helemaal worden geschrapt uit de nacht. Door de afgenomen vraag naar vluchten is er genoeg ruimte om de nachtvluchten tussen 23:00-01:00 vroeger te laten landen/vertrekken en nachtvluchten tussen 05:00-07:00 twee uur later in de ochtend te laten landen/vertrekken. Het vrijmaken van deze vier uur zal in ieder geval tot 2023 in de nacht verlichting bieden aan omwonenden van vooral de Polder- en Kaagbaan, waar bijna al deze vluchten van vertrekken of op landen.

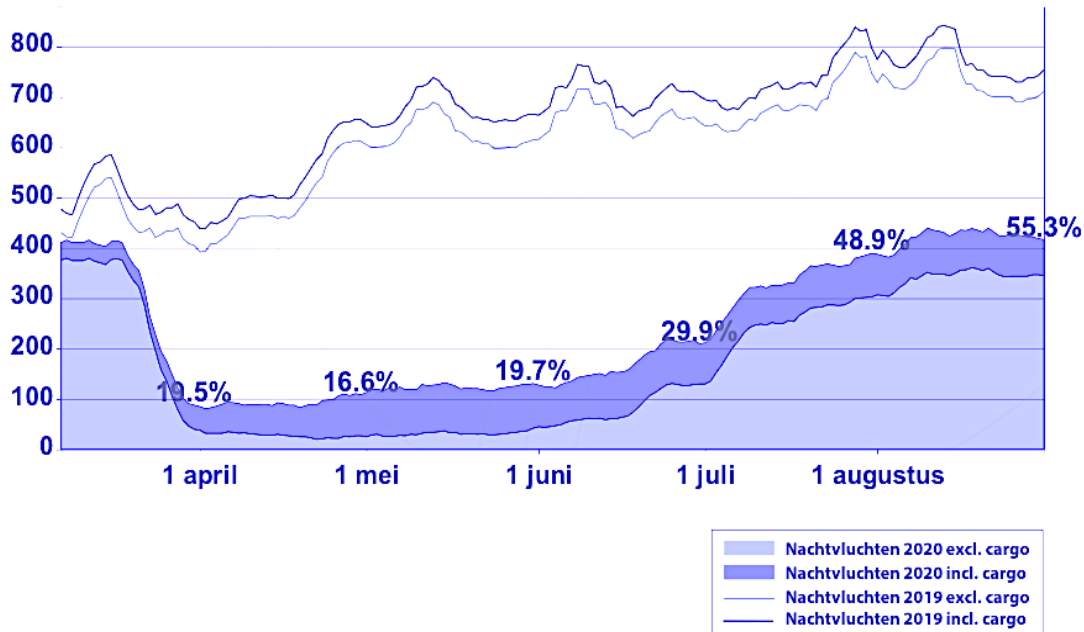
4 De Cijfers

MNH heeft door To70 laten onderzoeken hoe de heropstart van het aantal nachtvluchten zich heeft ontwikkeld van 1 maart tot 1 september 2020. En dat afgezet tegen dezelfde periode in 2019. In onderstaande afbeelding is te zien dat het aantal nachtvluchten zich na de *lockdown* gedeeltelijk heeft hersteld tot 55,3% ten opzichte van 2019. Opvallend is dat het aantal nachtvluchten sneller is toegenomen dan het aantal vluchten overdag. Het aantal vluchten overdag is weer toegenomen tot 52% van de capaciteit ten opzichte van 2019. Dit betekent dat nachtvluchten in 2020 een groter deel uitmaken van het totaal aantal vluchten dan in 2019.³

² Kamerbrief Steunmaatregelen KLM (2020), <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2020/06/26/kamerbrief-steunmaatregelen-klm>

³ Zie de wekelijkse 'heropstart' factsheet van Bewoners Aanspreekpunt Schiphol (BAS)

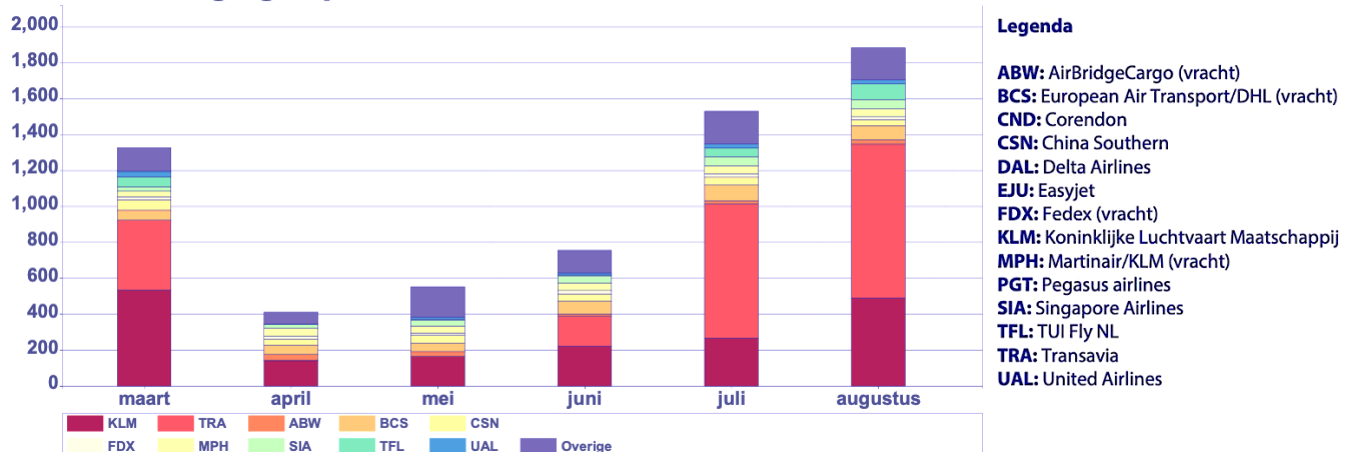
Figuur 1 - Aantal Nachtvluchten per 7 dagen (To70, 2020)

Dit herstel van de nachtvluchten is in grote mate het gevolg van een toename van vakantievluchten van Transavia en een toename van het aantal vluchten door KLM (zie tabel 1).

Grafiek 1 - Aantal vluchten van 1 maart tot 1 september per luchtvaartmaatschappij

Aantal bewegingen per airline 2020

Dit is ook te zien aan de top-10 bestemmingen van de nachtvluchten die in augustus op Schiphol werden uitgevoerd. We zien dat een deel van de nachtvluchten (point-to-point) vooral bestemmingen in Zuid-Europa hebben, bediend door Transavia (tabel 2). Vooral dit type vluchten groeide in juli en

augustus (grafiek 2). Het andere deel gaat naar andere grote hub-vliegvelden (transit), vooral bediend door KLM (tabel 3). Gedurende de hele periode werd 61% van alle nachtvluchten uitgevoerd door deze twee maatschappijen. Een belangrijk deel van de nachtvluchten – 63% in augustus – gaan van en naar Europese steden.

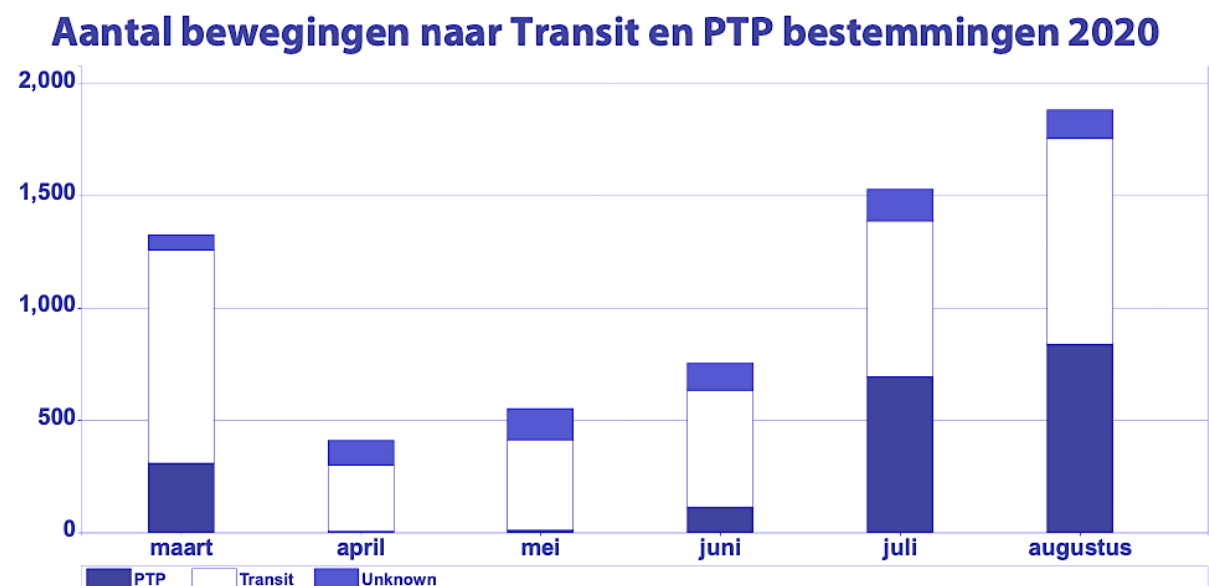
Tabel 2 - Top 10 nachtvluchten point-to-point

PTP bestemmingen Augustus		
Stad	Land	Aantal bewegingen
Heraklion	Griekenland	103
Malaga	Spanje	54
Faro	Portugal	54
Kos	Griekenland	52
Ibiza	Spanje	51
Gran Canaria	Spanje	49
Palma de Mallorca	Spanje	47
Zakynthos	Griekenland	46
Rhodos	Griekenland	39
Corfu	Griekenland	27
Overig		317

Tabel 3 - Top 10 nachtvluchten transit

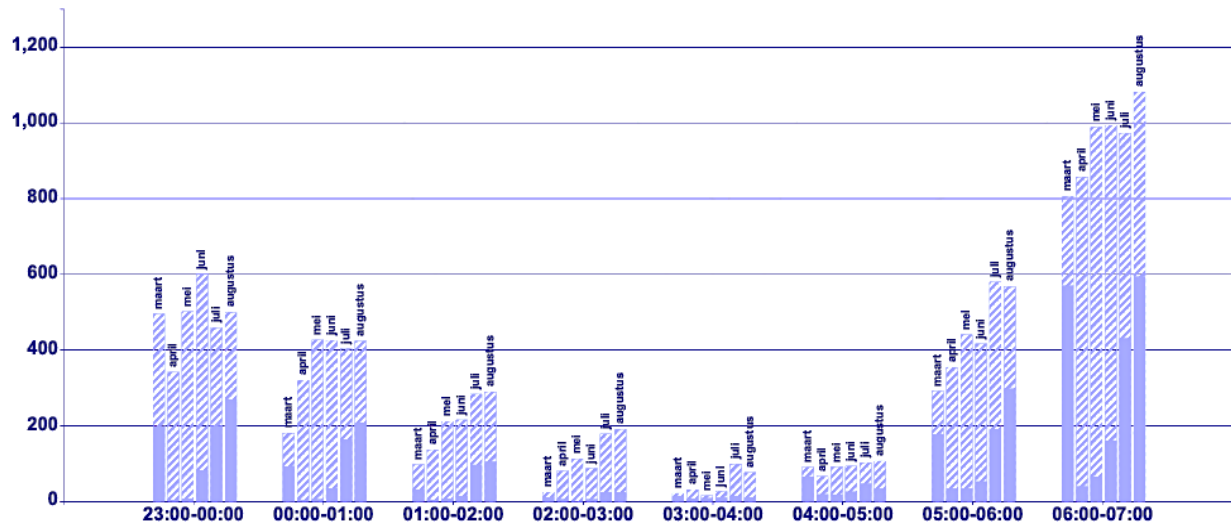
Transit bestemmingen Augustus		
Stad	Land	Aantal bewegingen
Bangkok	Thailand	68
Singapore	Singapore	57
Alicante	Spanje	46
Nairobi	Kenia	37
Chicago	Verenigde Staten	32
New York	Verenigde Staten	30
Istanbul	Turkije	29
Dubai	V.A.E	29
Toronto	Canada	28
Brussels	België	28
Overig		530

Grafiek 2 - Verdeling Transit- en PTP-bestemmingen tussen maart en augustus.

Het overgrote deel van deze nachtvluchten – ongeveer 93% in augustus – vindt plaats in de randen van de nacht; tussen 23:00 en 01:00 of tussen 05:00 en 07:00. Zie grafiek 3 voor een vergelijking tussen 2019 en 2020.

Grafiek 3 - Verdeling van verkeer over de nacht (volle staven zijn aantallen 2020, gearceerde staven zijn aantallen 2019)

5 Eén nacht inzichtelijk gemaakt

Om concreet te maken hoe een nacht er uit ziet in deze heropstart-fase heeft MNH de vluchten gedurende één nacht in beeld gebracht. Het gaat hier om de nacht van 13 op 14 augustus (zie bijlage 1).

De uitkomst is dat er in deze nacht 60 vluchten werden uitgevoerd op Schiphol. Hiervan waren er:

- 51 vluchten tussen de 23:00-01:00 of 05:00-07:00 uur.
- 9 vluchten tussen 1.00 en 5.00 uur.
- 35 vakantievluchten.
- 12 intercontinentale passagiersvluchten. Deze zouden in normale omstandigheden gedeeltelijk bijdragen aan de economie. Hier kunnen vraagtekens bij worden gezet gezien de huidige lage bezettingsgraad.
- 6 vrachtluchten.
- 4 korte vluchten naar Duitsland en België onder de 400km die vervangen kunnen worden door een treinreis.
- 5 overige vluchten.

6. Oproep: houd de randen van de nacht stil!

De Natuur en Milieufederatie roept het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat, KLM en haar dochterbedrijf Transavia op om de vrijgekomen ruimte overdag in te zetten om rust tijdens de nacht te creëren. Dit kan heel simpel door vluchten tussen 23:00-01:00 twee uur eerder te laten vertrekken en vluchten tussen 05:00-07:00 twee uur later te laten landen.

De Natuur en Milieufederatie vindt het onverkoopbaar dat tijdens de coronacrisis omwonenden wakker liggen omdat vakantievluchten worden uitgevoerd naar bestemmingen waar Nederlanders het coronavirus kunnen oplopen of, gezien het stijgende aantal besmettingen, kunnen verspreiden. Ook de KLM kan haar steentje bijdragen aan het stilhouden van de randen van de nacht door de inkomende intercontinentale vluchten twee uur of één blok op te schuiven.

Op 14 september heeft de Europese Commissie de *airport slot waiver* verlengd tot maart 2021. Dit betekent dat luchtvaartmaatschappijen landings- en startrechten op (normaal drukke) luchthavens onbenut kunnen laten zonder deze verliezen. Deze overdag onbenutte slotrechten kunnen worden gebruikt om nachtvluchten uit de randen van de nacht in te vullen.

Minister van Nieuwenhuizen heeft aangekondigd dat in Luchthavenverkeersbesluit 1 het aantal nachtvluchten wordt teruggebracht van 32.000 naar 29.000, met op den duur 25.000 nachtvluchten. Door vakantievluchten uit de nacht weg te halen kan het aantal nachtvluchten drastisch worden teruggebracht.

Uiteindelijk is een nachtsluiting volgens de Natuur en Milieufederatie de enige optie voor Schiphol om ervoor te zorgen dat de geluidsoverlast voor omwonenden tot een aanvaardbaar niveau te beperken.

7. Bronnen

- SEO (2020), *Effecten van COVID-19 op de Nederlandse luchtvaart*, [link naar rapport](#).
- To70 (2020), *Statistieken nachtoperatie Schiphol gedurende coronacrisis*, bijgevoegd.
- Herman Stil (2019), *Den Haag wil nachtvluchten beperken, de reisbranche wil dat voorkomen met een plan*, [link naar artikel](#).
- Pieter Cornelisse (2016), *Networks in the Airline Environment*, [link naar presentatie](#).

Bijlage 1 – Vluchten nacht 13-14 augustus

	Tijd	Vlucht	ICAO-code Herkomst	ICAO-code Aankomst	Land
1	23:05	MPH8341	AMS	-	Kenia
2	23:10	THY2QS	AMS	IST	Turkije
3	23:15	TFL234	KGS	AMS	Griekenland
4	23:20	TFL610	FUE	AMS	Spanje
5	23:25	TFL228	KGS	AMS	Griekenland
6	23:31	TRA55R	SKG	AMS	Griekenland
7	23:32	ABW428	AMS	SVO	Rusland
8	23:34	TRA99K	HER	AMS	Griekenland
9	23:36	TRA36M	FAO	AMS	Portugal
10	23:43	SIA7395	LHR	AMS	Engeland
11	23:45	TRA5046	KGS	AMS	Griekenland
12	23:50	TRA37A	VLC	AMS	Spanje
13	00:10	TRA80A	ALC	AMS	Spanje
14	00:35	MPH7341	AMS	VCP	Brazilië
15	00:38	TRA48B	BRI	AMS	Italië
16	00:41	TRA56G	NCE	AMS	Frankrijk
17	00:45	TRA6L	FUE	AMS	Spanje
18	00:47	TFL296	RHO	AMS	Griekenland
19	00:50	TRA2K	FUE	AMS	Spanje
20	01:25	TRA552A	LPA	AMS	Spanje
21	01:33	TRA11M	AGP	AMS	Spanje
22	01:40	CND114	AHO	AMS	Italië
23	01:53	BCS15Q	-	AMS	Duitsland
24	02:05	TRA25T	CFU	AMS	Griekenland
25	03:05	BCS31L	AMS	-	Duitsland
26	03:05	SIA7395	AMS	-	VAE
27	4:45	KLM856	ICN	AMS	Zuid-Korea
28	4:55	BCS21G	-	AMS	Duitsland
29	5:26	KLM86	YYZ	AMS	Canada
30	5:26	TRA6875	AMS	HER	Griekenland
31	5:28	CSN455	CAN	AMS	China
32	5:32	KLM888	HKG	AMS	China
33	5:35	FDX5188	-	AMS	Frankrijk
34	5:40	TRA805Y	AMS	SKG	Griekenland
35	5:42	EJU7981	AMS	CFU	Griekenland
36	5:45	TRA8H	AMS	CHQ	Griekenland
37	5:58	TRA40A	AMS	BCN	Spanje
38	6:00	TRA5U	AMS	KGS	Griekenland
39	6:16	TRA96N	AMS	JTR	Griekenland
40	6:18	KLM48	ROC	AMS	USA
41	6:20	TRA1041	AMS	AOK	Griekenland
42	6:20	KLM428	DBX	AMS	VAE
43	6:21	TRA1713	AMS	MJT	Griekenland

44	6:22	KLM642	JKF	AMS	USA
45	6:23	TRA35U	AMS	OLB	Italië
46	6:25	KLM876	BKK	AMS	Thailand
47	6:28	KLM836	SIN	AMS	Singapore
48	6:38	TRA23P	AMS	HER	Griekenland
49	6:39	KLM38D	BRU	AMS	België
50	6:42	TRA42G	AMS	FAO	Portugal
51	6:44	TRA33Q	AMS	RHO	Griekenland
52	6:48	KLM39V	AMS	ARN	Zweden
53	6:48	SIA324	SIN	AMS	Singapore
54	6:50	KLM194	DFW	AMS	USA
55	6:52	KLM34Z	DUS	AMS	Duitsland
56	6:54	KLM28K	BLL	AMS	Denenmarken
57	6:55	KLM62N	BRE	AMS	Duitsland
58	6:57	TRA66U	AMS	GRO	Spanje
59	6:57	KLM88J	HAM	AMS	Duitsland
60	6:59	KLM618	BOS	AMS	USA

Gegevens via <https://flighttracking.casper.aero/ams/>

	Korte Europese vluchten vervangen voor trein.
	Vluchten verplaatst uit randen van de nacht.
	Vakantievluchten verplaatst uit randen van de nacht.